

Geachte heer, mevrouw,

Gaarne wordt er gereageerd op de internetconsultatie “Besluit veilige jaarwisseling” (uitwerking AMvB bij de Wet Veilige Jaarwisseling), specifiek op het afsteken van aangewezen F2-vuurwerk in verenigingsverband.

Volgend kernpunt is tweedelig. Ten eerste: zonder een expliciet landelijk handhavings- en uitvoeringskader – inclusief beschikbare capaciteit en digitale verificatie – ontbreekt het deze AMvB aan noodzakelijke uitvoerbaarheid en proportionaliteit. Dat sluit aan bij de door het kabinet zelf geschetste voorwaarde dat vóór inwerkingtreding een effectief handhavingsplan en uitgewerkte lagere regelgeving beschikbaar moeten zijn. Ten tweede: het voorliggende verbodsregime adresseert de dominante risico's onvoldoende, omdat letsel en overlast in belangrijke mate samenhangen met zwaarder, reeds verboden vuurwerk en met openbare-ordeproblematiek, niet met gereguleerd F2-siervuurwerk.

Over de twee scenario's

Het scenario met publiekslocatie (Scenario 1) is in de beleidskompasnotitie zelf aangemerkt als vermoedelijk lastig handhaafbaar, met risico op chaotische toeloop en diffuus eigenaarschap. Ik acht dit scenario bestuurlijk onwenselijk.

Het scenario met verenigingsonthefing (Scenario 2) is in theorie ordelijker, maar de stapeling aan eisen maakt de regeling in de praktijk nog steeds moeizaam uitvoerbaar. De concept-AMvB verlangt o.a. een afgesloten terrein met veiligheidszone (afstand nog “PM”), uitsluitend handmatige ontbranding, een niet-brandbare ondergrond, documentenplicht (afschrift ontheffing én factuur op locatie), maximale bezetting (max. 8 ontbranders, ≥ 1 supervisor), een strak tijdvenster (31-12 18:00–01-01 02:00) en verplichte retourlevering van niet-ontbrand vuurwerk. Dat is zeer detailrijk, maar zonder landelijk uniforme invulling van de open normen (zoals de PM-afstand) en zonder digitale handhaafbaarheid zal dit in veel gemeenten tot frictie, willekeur of niet-toepasbaarheid leiden. Ik vind beide scenario's daarom niet realistisch. Indien toch gekozen wordt, is Scenario 2 mogelijk uitsluitend onder protest en alleen mits onderstaande randvoorwaarden worden verankerd.

Waarom dit verbod het doel niet bereikt

1. Risicobron ligt bij illegale stromen. VeiligheidNL rapporteert voor 2024/2025 1.162 vuurwerkletsels (SEH+HAP; -4% j.o.j.) en laat zien dat met name zwaarder (illegaal) vuurwerk, zoals mortierbommen/shells, substantieel bijdraagt aan SEH-letsels (12% shells; totaal “zwaar illegaal” 22% op SEH). Verdere aanscherping op legaal F2-siervuurwerk raakt die kern onvoldoende.

2. Handhaving vereist ketenfocus. De opsporingsdiensten namen in 2024 ruim 107.000 kg illegaal vuurwerk in beslag. Dat volume illustreert dat inzet op import, distributie,

online/poststromen en hotspots effectiever is dan een generieke verbodsuitbreiding voor legale kanalen.

3. Regulering werkt als veiligheidsklep. ILT keurde in 2024 40,9% van getest F2-vuurwerk af; dat pleit voor strenger, zichtbaar markttoezicht (pre-clearance, recalls), in plaats van het wegduwen van gereguleerde verkoop en afsteek in gecontroleerde setting. Een algeheel consumentenverbod zonder waardig, uitvoerbaar alternatief vergroot het substitutierisico naar zwaarder, ongetest of zelfgemaakt vuurwerk.

4. Openbare orde en context. Politierapportages tonen schommelingen: ten opzichte van het meerjarig gemiddelde daalden bepaalde incidentindicatoren, maar geweld tegen hulpverleners blijft zorgelijk en vraagt gerichte, gebiedsgebonden inzet – los van de vraag of legaal F2 wordt toegestaan.

5. Luchtkwaliteit is kortstondig een issue. RIVM registreert in de eerste uren van 1 januari kortstondig smog door fijnstof. Dat vraagt strakke tijdvensters en meteorologische stop-criteria, niet noodzakelijkerwijs een totaalverbod.

De eisen in de concept-AMvB zijn disproportioneel

De cumulatie van eisen (o.a. niet-brandbare ondergrond, uitsluitend handmatige ontbranding, “PM”-veiligheidsafstand, uitgebreide documenten- en retourplichten) maakt dat gangbare (sport)locaties en veel verenigingen praktisch afvallen. De normering is strenger dan voor menig vergelijkbaar buitenrisico en creëert onbedoeld risicoverschuiving naar ongecontroleerde situaties. Dit strookt niet met doelmatigheid en subsidiariteit.

Minimale randvoorwaarden als Scenario 2 tóch wordt doorgezet

1) Landelijke uniformering en digitale handhaafbaarheid. Vul de PM-waarden (veiligheidsafstanden) landelijk in; introduceer een landelijk ontheffingsregister met QR-controle op locatie (politie/boa/brandweer). Leg uniforme sjablonen vast voor veiligheidsplan en situatietekening.

2) Ketenbeheersing. Koppel ontheffing ↔ aankoop via track-&-trace tot max. 200 kg per ontheffing; verkoopvenster begrenzen; verplichte kosteloze retourname van restanten op 1 januari. Richt een gecoördineerde ketenactie in (OM/Politie/Douane/ILT) in aanloop naar de jaarwisseling.

3) Proportionaliteit in locatie-/procesnormen. Veranker veiligheidszone, toezicht en schoon opleveren, maar bied ruimte voor proportionele mitigerende maatregelen (afscherming, crowd-routing) in plaats van absolute verbodsbepalingen op praktische hulpmiddelen.

4) Deskundigheid en gedrag. Behoud de e-learning/briefing – logisch bij verenigingsontbranders – en handhaaf het alcohol- en drugsverbod voor uitvoerenden. Leg vast dat toezicht en afzetting aantoonbaar op orde zijn vóór eerste ontbranding.

5) Monitoring & evaluatie. Borg een jaarlijkse, openbare evaluatie (VeiligheidNL + Politie) met uitsplitsing naar type vuurwerk (incl. illegaal) en neem alcohol/drugs-indicatoren methodisch op, zodat beleid evidence-based kan worden bijgestuurd.

Conclusie

Zonder uitgewerkt, landelijk handhavingsplan en zonder digitale, uniforme uitvoeringskaders zijn beide scenario's niet realistisch. Scenario 1 wijs ik af. Scenario 2 acht ik onder protest slechts denkbaar met de hierboven genoemde randvoorwaarden. Anders is de maatregel niet noodzakelijk, niet proportioneel en niet doelmatig, terwijl het risico bestaat dat de maatregel averechts uitpakt: minder zicht op de keten, meer substitutie naar gevaarlijk illegaal en minder bestuurlijke grip op de jaarwisseling.

Met vriendelijke groet,

P. D.

—

Bronnen (met links)

Internetconsultatie “Besluit veilige jaarwisseling” – inleiding, vragen en scenario-kaders.
https://www.internetconsultatie.nl/besluit_veilige_jaarwisseling

Beleidskompasformulier (scenario's, knoppen, voordelen/nadelen).
https://www.internetconsultatie.nl/besluit_veilige_jaarwisseling/document/14847

Concept-AMvB (definities, 200 kg, PM-afstanden, locatie- en procesvoorschriften, verkoop/retour).
https://www.internetconsultatie.nl/besluit_veilige_jaarwisseling/document/14848

VeiligheidNL – Ongevallen met vuurwerk, jaarwisseling 2024-2025 (1.162 letsels; aandeel zwaar illegaal o.a. shells).
<https://www.veiligheid.nl/kennisaanbod/cijferrapportage/vuurwerkongevallen-jaarwisseling-2024-2025>
PDF:
https://www.veiligheid.nl/sites/default/files/2025-01/ongevallen_met_vuurwerk_jaarwisseling_2024-2025_0.pdf

Politie/Rijksoverheid – Jaarwisselingsrapportage 2024-2025 (factsheet).

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/01/06/tk-bijlage-1-factsheet-jaarwisselingsrapportage-2024-2025-politie>

(PDF via open.overheid.nl):

<https://open.overheid.nl/documenten/dpc-7de45756e10f374fd087e540bfc154e12e41c6f9/pdf>

OM – Vuurwerkbarometer 2024 (107.281,55 kg illegaal in beslag).

<https://www.om.nl/onderwerpen/jaarwisseling--vuurwerk/vuurwerkbarometer/2024>

ILT – Inspectie keurt bijna 41% van getest F2-vuurwerk af (40,9%).

<https://www.ilent.nl/actueel/nieuws/2024/12/27/inspectie-keurt-bijna-41-van-getest-f2-vuurwerk-af>

RIVM – Kortstondig smog door vuurwerk (luchtkwaliteit).

<https://www.rivm.nl/nieuws/2025-begint-met-kortstondig-smog-door-vuurwerk>

<https://www.rivm.nl/nieuws/luchtkwaliteit-korte-tijd-slecht-tijdens-jaarwisseling-1>

Kamerstuk – Voorhang/inwerkingtreding: noodzaak handhavingsplan en uitgewerkte AMvB.

<https://open.overheid.nl/documenten/6c8d008a-5472-45d4-a737-137834b84a03/file>

Trimbos (monitoring alcohol/drugs – methodische onderbouwing om indicatoren standaard op te nemen).

<https://www.trimbos.nl/kennis/drugs/feiten-cijfers-drugs-alcohol-roken/>